

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3098

Vragen van het lid **Van Nispen** (SP) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over de *tolk- en vertaaldiensten die door het Openbaar Ministerie via bemiddelaars worden verdeeld* (ingezonden 14 mei 2020).

Antwoord van Minister **Grapperhaus** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 10 juni 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 3028.

Vraag 1

Sinds wanneer zijn voor het eerst tolk- en vertaaldiensten door het Openbaar Ministerie (OM) via bemiddelaars (bijvoorbeeld via Tolk- en Vertaalcentrum Nederland) verdeeld, in plaats van rechtstreeks aan de tolken via tolkenbureaus? Met welk doel gebeurde dat?

Antwoord 1

De gebruikelijke werkwijze is dat tolken en vertalers rechtstreeks worden gecontracteerd voor opdrachten. Naast deze werkwijze heeft het OM ook altijd al de mogelijkheid gehad om een bemiddelaar in schakelen. Dit gebeurt in de huidige praktijk incidenteel.

Met de aanpassing van de Europese richtlijn betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten zoals geïmplementeerd in de Aanbestedingswet is het verlichte aanbestedingsregime voor zogenoemde II-B-diensten – waar tolk- en vertaaldiensten toe behoorden – afgeschaft en volgen deze diensten het gewone aanbestedingsregime. Hierdoor is het op de huidige wijze rechtstreeks contracteren van tolken en vertalers niet langer rechtmatig. Voor de toekomstige situatie geldt daarom dat alle tolk- en vertaaldiensten bij de rijksoverheid worden aanbesteed.

Vraag 2

Klopt het dat tijdens de stakingsacties van tolken en vertalers in 2020 tolk- en vertaaldiensten van het OM via bemiddelaars zijn verdeeld, maar dat er sinds 11 mei, zonder aanwijsbare reden en terwijl de tolken en vertalers het financieel bijzonder zwaar hebben, opnieuw door het OM wordt gekozen de tolk- en vertaaldiensten via bemiddelaars aan te bieden?

Antwoord 2

Zoals vermeld in antwoord op vraag 1 komt het in de huidige praktijk reeds voor dat het OM gebruikmaakt van een bemiddelaar voor een tolk- of vertaalopdracht.

Vraag 3

Erkent u dat deze werkwijze voor de tolken nadelig is, omdat de tolken per minuut worden betaald en een veel slechtere reis- en onkostenvergoeding hebben dan bij rechtstreekse tolkdiensten van het OM? Kunt u uiteenzetten wat een (gemiddelde) tolkdienst kost als deze rechtstreeks door het OM aan een tolk wordt verleend, en wanneer hier een bemiddelaar tussen wordt geplaatst? Welk deel van het geld blijft (gemiddeld) bij de bemiddelaar?

Antwoord 3

Indien het OM rechtstreeks tolken en vertalers inschakelt, ontvangt de tolk/vertaler een vergoeding conform het Besluit tarieven in strafzaken. Op dit moment is slechts incidenteel sprake van inzet van een bemiddelaar. In de toekomstige situatie zal als garantie voor de tolk/vertaler als zzp-er, in de aanbestedingen van deze dienstverlening een minimumtarief worden opgenomen. Dit is nadrukkelijk een ondergrens. De uiteindelijke tarieven op de markt zullen van meerdere aspecten afhangen, zoals de vraag naar een bepaalde taal en/of specialisatie en de kwalificaties van de tolk. De nieuwe systematiek biedt derhalve een gunstigere uitgangspositie voor de tolk/vertaler dan op dit moment het geval is.

Vraag 4

Klopt het dat naast het inschakelen van deze diensten via bemiddelaars door het OM, vergelijkbare diensten bij dezelfde rechtbanken en dezelfde talen via de gebruikelijke wijze zijn verlopen? Waarom is er op deze twee verschillende manieren gewerkt?

Antwoord 4

Zoals vermeld in antwoord op vraag 1 staat het het OM in de huidige situatie vrij om te kiezen voor de ene of de andere werkwijze.

Vraag 5

Is hier sprake van een beleidswijziging of een pilot? Wat is hier precies aan de hand?

Antwoord 5

Er is geen sprake van een beleidswijziging of een pilot; dat het OM incidenteel gebruikmaakt van een bemiddelaar is staande praktijk.

Vraag 6

Was hier sprake van een aanbesteding? Hoe verhoudt dat zich tot het programma Tolken in de Toekomst en de nog lopende discussie met de Kamer over de aanbestedingen?

Antwoord 6

Voor het incidentele gebruik van een bemiddelaar zoals dat in de huidige praktijk gebeurt, is een aanbesteding niet aan de orde. Zoals vermeld in antwoord op vraag 1 geldt voor de toekomstige situatie dat alle tolk- en vertaaldiensten bij de rijksoverheid worden aanbesteed. Zie ook het antwoord op vraag 9.

Vraag 7

Was u hiervan op de hoogte en hoe heeft u de Kamer hierover geïnformeerd?

Antwoord 7

Het gaat hier om staande praktijk. Er is derhalve geen aanleiding voor het OM om hiervan mij op de hoogte te brengen, noch aanleiding om de Kamer hierover te informeren.

Vraag 8

Hoe verklaart u het aanbesteden van tolk- en vertaaldiensten via bemiddelaars vanaf 11 mei in het kader van uw toezegging aan de Kamer om geen onomkeerbare stappen te nemen in de richting van het programma Tolken in de Toekomst?¹

Antwoord 8

De genoemde dienstverlening is bij het OM nog niet aanbesteed. Zoals u meest recentelijk in de reactie op het advies van de Parlementair Advocaat over de aanbestedingsplicht voor tolk- en vertaaldiensten (d.d. 20 mei 2020)² hebt kunnen lezen heb ik in afwachting van het advies van de Parlementair Advocaat geen onomkeerbare stappen genomen. Zie ook mijn antwoord op vraag 9.

Vraag 9

Bent u bereid een pas op de plaats te maken, tolk- en vertaaldiensten door OM en rechtbanken rechtstreeks in te blijven schakelen en niet (of zo min mogelijk) via bemiddelaars, en nu zo spoedig mogelijk uw reactie op het advies van de Parlementair Advocaat aan de Kamer te sturen? Wanneer kan de Kamer deze verwachten?

Vraag 9

Bent u bereid een pas op de plaats te maken, tolk- en vertaaldiensten door OM en rechtbanken rechtstreeks in te blijven schakelen en niet (of zo min mogelijk) via bemiddelaars, en nu zo spoedig mogelijk uw reactie op het advies van de Parlementair Advocaat aan de Kamer te sturen? Wanneer kan de Kamer deze verwachten?

Antwoord 9

De reactie op het advies van de Parlementair Advocaat is op 20 mei 2020 aan uw Kamer gezonden. Zoals ik in deze reactie heb toegelicht is het geen optie om tolk- en vertaaldiensten door OM en rechtbanken rechtstreeks in te blijven schakelen. Zoals ik in de reactie van 7 mei 2020 op de schriftelijke vragen naar aanleiding van het schriftelijk overleg gesubsidieerde rechtsbijstand en corona gerelateerde maatregelen in het gevangeniswezen en de rechtspraak en in bovengenoemde brief heb aangegeven is het noodzakelijk om op korte termijn invulling te geven aan de verplichting de tolk- en vertaaldienstverlening aan te besteden.

Vraag 10

Bent u bereid deze vragen afzonderlijk en binnen een week te beantwoorden?

Antwoord 10

Beantwoording van deze vragen was niet eerder mogelijk dan vandaag. Genoemde brief van 20 mei jl. heeft deels reeds antwoord gegeven op uw vragen.

¹ Verslag van een schriftelijk overleg over o.a. de tweede voortgangsrapportage stelselherziening van het programma rechtsbijstand (Kamerstuk 31 753, nr. 190)

² https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z09158&did=2020D19719